

3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посібник для студентів вищих навч. закладів. Київ: Академвидав. 2004. 334 с.

4. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII ред. від 16.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

5. Закон України «Про освіту». № 2145-VIII ред. від 16.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

6. Концепція Нової української школи. URL: <https://www.kmu.gov.ua/.../ukrainska-shkola-compressed>

7. Пометун О.І. Сучасний урок: Інтерактивні технології навчання : науково-методичний посібник. Київ : Видавничий дім «Стилос», 2021. 192 .

8. Ткаченко В.М. Дидактика вищої школи: від теорії до інноваційної практики: навчальний посібник. Харків, 2024. 256 с.

Володимир ПФАЙФЕР
(Дрогобич)

ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЦИФРОВИХ ПЛАТФОРМ ВІДЕОКОНФЕРЕНЦВ'ЯЗКУ В СИСТЕМІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Трансформація освітніх процесів в Україні під впливом глобальних викликів та локальних криз (пандемія COVID-19, повномасштабна російська агресія) зумовила вимушений перехід до дистанційної форми навчання. Для університетів, що опинилися в зоні бойових дій або були вимушено релоковані (як-от Херсонський державний університет, Мелітопольський педагогічний університет, СНУ ім. В. Даля та ін.), цифрові платформи стали єдиним інструментом збереження кадрового потенціалу та забезпечення неперервності освіти. Проблема вибору оптимального сервісу відеозв'язку сьогодні виходить за межі технічного адміністрування, набуваючи фундаментального дидактичного значення, оскільки від інструментарію платформи прямо залежить рівень взаємодії, мотивації та академічних результатів здобувачів.

Проблематика впровадження хмарних технологій та сервісів відеозв'язку досліджують вітчизняні та зарубіжні науковці. І. Криворучко, О. Жмурко та М. Медведєва проаналізували

функціонал Google Meet, Zoom та MS Teams як засобів організації продуктивної взаємодії в умовах дистанційного навчання. Психолого-педагогічні аспекти онлайн-навчання розкривають О. Карпенко та Л. Прокопів, акцентуючи увагу на важливості цифрової компетентності викладачів. Зарубіжні дослідники (Г. Фаустманн, К. Кірхнер та ін.) вивчали мотиваційні чинники використання цифрових платформ крізь призму теорії самодетермінації, підкреслюючи важливість таких факторів, як зручність, простота у використанні, та інтерактивність [1].

Еволюція дистанційної комунікації пройшла шлях від поштових розсилок початку ХХ ст. та «flying professors» до складних хмарних систем. Перші електронні дистанційні класи з'явилися у 1984 р., використовуючи мікрохвильові антени та «slow-scan video», де один кадр передавався до 30 секунд. У 1990-х рр. супутниковий зв'язок забезпечив кольорове відео, хоча й із суттєвими затримками. Справжній прорив відбувся у 2006 р. із впровадженням інтерактивного відеоконференцзв'язку (IVC) та заснуванням у 2011 р. платформи Zoom [2]. У 2017 р. з'явилися Microsoft Teams та Google Meet, які остаточно інтегрували відеозв'язок у корпоративні цифрові екосистеми.

В умовах дистанційної освіти цифрові платформи стали базовим інструментом для побудови нової архітектури освітнього процесу в ЗВО. Завдяки Google Meet, Zoom та MS Teams викладачі ефективно налагоджують канали синхронної комунікації через HD-відеозв'язок та інтерактивні чати. Платформи забезпечують можливість асинхронної взаємодії шляхом обміну мультимедійними матеріалами, записами лекцій та файлами. Для проведення семінарських занять активно залучається спеціалізований функціонал: сесійні зали для групової роботи, цифрові дошки та системи миттєвих опитувань. Дистанційне оцінювання реалізується через інтегровані опитувальники та форми зворотного зв'язку, що дозволяє фіксувати індивідуальний прогрес кожного здобувача.

Окрім того, застосування сучасних сервісів відеозв'язку виходить далеко за межі педагогічного процесу, охоплюючи критично важливі управлінські функції закладів освіти. Для переміщених та релокованих університетів цифрові платформи стали ключовим механізмом виживання, дозволивши перевести в онлайн-площину службові наради, засідання вчених рад та процедури захисту дисертацій. Важливим етапом діджиталізації стала цифрова трансформація документообігу: наказів, рапортів, залікових книжок та журналів. Все це забезпечує

безперервність адміністративного управління та збереження цілісності академічних спільнот у кризових умовах.

Також варто зауважити, що здобувачі освіти активно використовують потенціал Zoom, Google Meet та MS Teams для неформального навчання, зокрема, для участі в міжнародних тренінгах і реалізації спільних проєктів. Цифрові платформи дозволяють студентам взаємодіяти у реальному часі, підключаючись за ідентифікаторами зустрічей для обговорення завдань та спільної роботи.

Кожна платформа має специфічний дидактичний потенціал. Google Meet вирізняється максимальною простотою: він повністю веб-орієнтований і не потребує встановлення ПЗ. Zoom пропонує найкращу реалізацію сесійних залів (до 50 окремих кімнат) та високу стабільність зв'язку при низькій пропускну здатності. Microsoft Teams є найпотужнішим інструментом для колективної роботи, де чати, файли та відеозустрічі об'єднані в єдиний хаб, що ідеально підходить для тривалих навчальних курсів. Нижче наведено порівняльні дані щодо переваг та недоліків кожної платформи.

Станом на 2024–2025 рр. ринок відеоконференцзв'язку стабілізувався після пандемічного піку. Zoom утримує лідерство з часткою 55,91 % світового ринку. Microsoft Teams посідає другу позицію з 32,29 % ринку, демонструючи стрімке зростання в корпоративному секторі (понад 320 млн активних користувачів щоденно) [4]. Google Meet займає близько 5,52 % ринку, залишаючись популярним в освітньому сегменті завдяки інтеграції з Google Workspace. Цікаво, що 71 % професіоналів надають перевагу Zoom, тоді як 62 % студентів обирають Google Meet для занять через його простоту [3].

Практичний досвід їхнього використання в умовах воєнного стану свідчить, що викладачі часто змушені чергувати платформи [5]. Зокрема, для лекцій з великою кількістю слухачів оптимальним є Google Meet через легкість підключення, тоді як для практичних занять з груповою роботою незамінним залишається Zoom. Microsoft Teams найкраще зарекомендував себе в організації єдиного робочого простору для чату, дзвінків, відеозустрічей, де студенти мають постійний доступ до спільних документів та історії обговорень.

Порівняльний аналіз показав, що на сучасному етапі не існує універсальної «ідеальної» платформи; вибір має ґрунтуватися на дидактичних цілях конкретного заняття. Zoom залишається технологічним еталоном для активного навчання завдяки своїм

інтерактивним інструментам. Microsoft Teams є найбільш економічно вигідним та функціональним рішенням для великих ЗВО, що використовують екосистему Microsoft 365. Google Meet забезпечує найнижчий поріг входу, що критично для студентів із обмеженими технічними можливостями. Перспективи подальшого розвитку полягають у глибшій інтеграції штучного інтелекту, який автоматизуватиме рутинні завдання викладача (транскрибування, створення нотаток зустрічей), дозволяючи зосередитися на безпосередній педагогічній взаємодії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Faustmann G. et al. Which factors make digital learning platforms successful? INTED2019 Proceedings. 2019. P. 6777–6786.
2. Our Timeline to Zoom. Utah State University. 2024. URL: <https://www.usu.edu/tlt/zoom/timeline>
3. Dey M. Zoom vs Google Meet Statistics (2025). ElectroIQ. 2025. URL: <https://electroiQ.com/stats/zoom-vs-google-meet-statistics/>
4. Lee R.A. Zoom vs Microsoft Teams Statistics 2025. SQ Magazine. 2025. URL: <https://sqmagazine.co.uk/zoom-vs-microsoft-teams-statistics/>
5. Варнавська І., Чепок Р. Цифрові платформи професійної освіти: дистанційна форма в умовах повномасштабної агресії 2022–2024 років. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2024. Т. 12. № 5. С. 12–18.

Богданна ТУРКО
(Львів)

ОРГАНІЗАЦІЯ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ З ООП В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Сучасний етап розвитку освіти в Україні характеризується глибокими трансформаційними процесами, зумовленими як реформуванням освітньої галузі, так і впливом воєнного стану. Особливої актуальності набуває проблема організації інклюзивного навчання учнів з особливими освітніми потребами (ООП), оскільки саме ця категорія здобувачів освіти є найбільш уразливою до кризових соціальних змін. Інклюзивна освіта, відповідно до